

Verslag

1. [Inleiding](#)
2. [Methodiek](#)
3. [Subvragen](#)
 - a. [Hoe kunnen de lokale besturen bijdragen tot meer aandacht voor voedselverspilling in horeca, grootkeukens, scholen, en zorginstellingen](#)
 - b. [Hoe kunnen de lokale besturen bijdragen tot een betere koppeling tussen de landbouwbeweging en de armoedebeweging ?](#)
 - c. [Hoe kunnen de lokale besturen bijdragen tot de herwaardering van voedseloverschotten ?](#)
 - d. [Hoe kunnen de lokale besturen bijdragen tot minder voedselverspilling door de burgers ?](#)
4. [Lessons Learned](#)
5. [Aanzet pilootprojecten](#)
6. [Evaluatie](#)

1. Inleiding

De VVSG, ondersteund door de Vlaamse Landmaatschappij voor het thema voedselbeleid, zet in op de thema's lokale voedselstrategie overkoepelend, voedselverspilling, korte keten, duurzame aanbestedingen, gezonde en duurzame voeding, ruimte voor voedsel.

Dit via digitale lerende netwerken (30 tal lokale besturen per sessie), de provinciale voedseldagen en tevens een digitaal draaiboek.

De eerste fase van een voedseldag is een overlegmoment met de actoren uit die regio rond dat bepaald thema. 29 september 2020 was het thema voedselverspilling in de provincie Limburg. De input wordt gebruikt om een voedseldag in 2021 te organiseren voor lokale besturen. (deze zullen op de provinciehuizen plaatsvinden) Uiteraard is het hogere doel oplossingen te vinden voor struikelblokken die er nu zijn. Oplossingen die door onderlinge samenwerking makkelijker kunnen gerealiseerd worden.

In 2022 organiseert de VVSG ook een gewestelijke voedseldag waarbij alle lessons learned in de verschillende provincies aan bod zullen komen. Daarnaast zullen we (gezamenlijk) discussie nota's schrijven per thema die we aan politieke mandatarissen voorleggen via onze bestuurlijke commissies en raad van bestuur. Op die manier kunnen we ook politieke kracht bekomen om de verandering teweeg te brengen.

Voor de facilitering van een digitale interactieve workshop hebben we gekozen voor een samenwerking met Route 2030. Als voorbereiding op de workshop hebben de deelnemers een vragenlijst ingevuld. Deze kan je [hier](#) raadplegen.

2. Methodiek

De hoofdvraag luidde “Hoe kunnen we over de verschillende sectoren heen samenwerken om voedselverspilling terug te dringen” ?

Deze vraag is nadien onderverdeeld in 4 subthema's die elke door een team van 5 personen zou behandeld worden:

1. Hoe kunnen de lokale besturen bijdragen tot meer aandacht voor voedselverspilling in horeca, grootkeukens, scholen, en zorginstellingen ?
 - a. Foodwin - Gil Op de Beeck
 - b. Horeca Limburg - Ronny Voortmans
 - c. Hasselt - Stien Stassen
 - d. Toogoodtogo - Gilles Mahy
 - e. De winning - Lieve Vanotterdijk
2. Hoe kunnen de lokale besturen bijdragen tot een betere koppeling tussen de landbouwbeweging en de armoedebeweging ?
 - a. Sint Vincentius - Katleen Vande Reyde
 - b. Voedselbanken - Etienne Rubens
 - c. Depot Margo - Karel Bollen
 - d. VBT - Luc Vanoirbeek
 - e. Provincie Limburg - Jan Noelmans
3. Hoe kunnen de lokale besturen bijdragen tot de herwaardering van voedseloverschotten ?
 - a. Ilvo - Bart Vandroogenbroeck
 - b. OVAM - Joke Van Cuyck
 - c. Voedselbanken - Hendrik Claessens en Luc Goossens
 - d. STIL - Christel Putzeys
 - e. Lommel : Kelly Linsen - **afwezig**
4. Hoe kunnen de lokale besturen bijdragen tot minder voedselverspilling door de burgers ?
 - a. Uhasselt - Dimitri Adons
 - b. Limburg.net - Katrien De Volder
 - c. Vlaco - Kristof Van Stichelen
 - d. Foodwin - Loick Bekaert
 - e. Landelijke gilden - Marleen Van Der Velden

Elk team heeft volgende stappen doorlopen:

1. Probleem definitie
2. Brainstorm & idee selectie
3. SDG cirkel oefening
4. Pitch

3. Subvragen

- a. Hoe kunnen de lokale besturen bijdragen tot meer aandacht voor voedselverspilling in horeca, grootkeukens, scholen, en zorginstellingen ? ([zie denkproces in de MIRO tool via deze link](#))

Probleem definitie

- Boosts zijn sensibilisering/meten
- Belemmeringen zijn houdbaarheid, geen goed beeld op voedselverspilling, financiële middelen, consumentendruk, ownership, tijd
- Partners zijn TGTG, Foodwin, lokale besturen, handelaars, consumenten, kennisorganisaties
- Doelstellingen zijn in kaart brengen voedselverlies, naar 0% voedselverspilling

Brainstorm en idee selectie (groen zijn de gekozen topideeën)

- Meten als stap 1
- Co-creatie
- grootschalige sensibilisatiecampagne naar (1) consumenten; (2) horeca
- Restjes meegeven
- Best practices onder horecazaken delen om weerstand te verminderen

SDG circeloefening met “Meten als stap 1”

- 1: gevolg van meten
- 2: Zero Hunger: resultaat van samenwerking met sociale organisaties
- 9: Innovatie: nieuwe technologie om te meten, bv weegschaal combineren met fototoestel (jammer genoeg wel vaak kostelijk, eerder gericht op grote organisaties) sociale linken? bv segment VV opvolgen wat nuttig is voor sociale organisaties (voedsel dat zij kunnen gebruiken)
- 17: partners:
 - A/ lokaal bestuur (vrijblijvende oproep met financiële steun voor pioniers + faciliteren verdere traject (resultaten))
 - B/horeca (financiële incentive is belangrijk. Kan ook gaan om financiële resultaten zien van aanpakken VV)
 - C/ experts (begeleiden metingen + volgende stappen). Bv inspiratiesessies om problematiek te kaderen en aan te zetten tot eerste acties (ook LB bij betrokken).

Pitch ([bekijk de pitches hier](#))

- Meten om te weten
- Vanuit lokale besturen aan de slag met horeca, grootkeukens, scholen, en zorginstellingen meten voedselverspilling
- Stap 1 van co-creatietraject
- Partners lokale besturen, pioniers in de horeca, kennisorganisaties zoals foodwin
 - fin. ondersteuning voor eerste meettrajecten

b. Hoe kunnen de lokale besturen bijdragen tot een betere koppeling tussen de landbouwbeweging en de armoedebeweging ? ([zie denkproces in de MIRO tool via deze link](#))

Probleem definitie

- Boosts zijn recente samenwerking BelOrta en instap voedselbank Limburg
- Belemmeringen zijn onvoorspelbaarheid, kennen elkaar en elkaars context niet, kist fruit mag max 25 kg wegen in regelgeving, regelgeving algemeen
- Partners zijn lokale besturen, Depot Margo, Sint-Vincentius, reguliere transportfirma's, fruitveilingen, retails, landbouworganisaties, voedselbanken, sociale organisaties
- Doelstellingen zijn meerwaarde gezonde, lokale producten ook voor mensen in armoede, zo weinig mogelijk voedselverlies, verhogen inzameling groenten en fruit, armoedebestrijding met voedseloverschotten als middel

Brainstorm en idee selectie (groen zijn de gekozen topideeën)

- Dialoog, meer aftoetsen, communicatie
- **Efficiëntere, impactvollere verzameling door samenwerking, meer groenten ter beschikking**
- **Lokale besturen faciliteren combinatie sociale economie & landbouwbeweging**
- **Elkaars context kennen. Quickwins samenwerking zoeken landbouwvereniging en armoedebeweging, waar belemmering gezamenlijk naar beleid aanbevelingen. Schaalgrootte.**

SDG circeloefening met "Elkaars context kennen. Quickwins samenwerking zoeken landbouwvereniging en armoedebeweging, waar belemmering gezamenlijk naar beleid aanbevelingen. Schaalgrootte".

- Lokale besturen en lokale boeren laten samenwerken
- Nadenken over samenwerkingen met duurzame industrie en infrastructuur
- Aandacht voor sociale tewerkstelling
- Aandacht voor duurzaam transport
- Efficiënt benutten van voedseloverschotten = positief voor landbouw en biodiversiteit
- Extra: Link leggen tussen onze aanbevelingen en Actieplan Voedselverlies (Actie 1.6.2)

Pitch ([bekijk de pitches hier](#))

- Sociale organisaties & landbouw beweging
- Probleem veilingen - veel fruit en groenten. Weinig ingezameld richting voedselhulp. (1/10 maar)
 - Wel veel transport km's, ook door lokale organisaties
- Beter elkaar leren kennen, wat zijn de noden van sociale organisaties, wat zijn de logistieke capaciteiten van de voedselbanken
- Samen quickwins voor belemmeringen
 - beperkingen rond bakgrootte fruit
- Indien geen quickwins te vinden, beleidsaanbevelingen samen met andere partners richting vlaamse en Europese niveau

c. Hoe kunnen de lokale besturen bijdragen tot de herwaardering van voedseloverschotten ? ([zie denkproces in de MIRO tool via deze link](#))

Probleem definitie

- Boosts zijn betrokkenheid en bewustzijn sector duurzaamheid, lokale besturen die aan de slag willen gaan, subsidies, ambitie van lokale actoren, concrete vragen van landbouwers, voedingsbedrijven om met voedselverliezen aan de slag te gaan
- Belemmeringen zijn voldoende aandacht voor de problematiek en positieve acties, financiële ruimte en tijd, vertrouwen tss nieuwe (keten)partners opbouwen vraagt tijd, voedselveiligheid en andere wetgeving, logistiek
- Partners zijn foodwinn vlaco, velt, herwin, vvsg, lokale besturen, lokale telers, horeca, sociale organisaties, retailers via comeos, frituristen, verpakkers, horecazaken voor gezinnen met kinderen
- Doelstellingen zijn nieuwe partnerschappen opstarten om verandering te brengen, lokale voedselstrategie, kookworkshops, als het geen voeding kan zijn andere toepassing, distributieplatformen met voedselhubs voor verwerking, korte keten stimuleren waardoor meer respect voor het product, zo weinig mogelijk afval om in te zamelen (preventie) en verwerken wat er ingezameld wordt

Brainstorm en idee selectie (groen zijn de gekozen topideeën)

- Co-creatie sessies tussen bedrijven faciliteren en begeleiden
- Lokale inplanting en verankering
- Is er voldoende zicht op de beschikbare overschotten en onvermijdbare reststromen op lokaal niveau? Website bestaat
- **Is de nieuwe activiteit economisch rendabel? Is er voldoende afzet? Identificeren en samenbrengen van de lokale actoren die mee aan de slag willen. Praktisch meedenken door lokale besturen: wie, wat, waar? Locatie, welke verwerking, welke afzet?**
- **Betere prognose van voedseloverschotten**
- **Verwerking tot halffabrikaten die lang houdbaar zijn, in lokale biomassahub**

SDG cirkeloefening met “Is de nieuwe activiteit economisch rendabel? Is er voldoende afzet? Identificeren en samenbrengen van de lokale actoren die mee aan de slag willen. Praktisch meedenken door lokale besturen: wie, wat, waar? Locatie, welke verwerking, welke afzet?”

- Duurzaamheid van verwerking moet bewaakt worden
- Voedseloverschotten mogen geen economisch doel worden
- No poverty - eerlijke verdeling van meerwaarde doorheen keten - ook tot bij landbouwers
- Verdienmodel

Pitch ([bekijk de pitches hier](#))

- Team Ovam, duurzamer ondernemers, Voedselbanken Limburg, Ilvo
- Hoe lokale besturen meenemen in proces om praktisch aan de slag te gaan met voedseloverschotten

- langer houdbare producten
- Welke actoren kunnen er deelnemen aan dat verhaal
- Waar kan er verwerkt worden in verwerkingsunit of via bedrijf
- Wie kan hierin participeren
- Wat zijn de afzetkanalen
- Tijd en investering nodig om aan verwerking te doen
- Oplossing in verwerking tot langer houdbare producten zou leiden tot meerwaardecreatie en tot terugdringen voedselverliezen
- Alleen naar gezonde voeding toewerken
- Call to action, lokale partners, grote producenten om een **pilootproject** te kunnen doen en de economische haalbaarheid kunnen testen

d. Hoe kunnen de lokale besturen bijdragen tot minder voedselverspilling door de burgers ? ([zie denkproces in de MIRO tool via deze link](#))

Probleem definitie

- Boosts zijn projecten in Be steden, Europese wetgeving rond aangifte voedselverspilling en rond verpakkingen, Samenwerking met roadmap, Innovativiteit bedrijven
- Belemmeringen zijn kennis over het onderwerp, consument en perceptie, kostprijs, verwachte maximale kwaliteit voor maximale periode, samenwerking vinden in blanco gebieden
- Partners zijn Intercommunales en gemeenten, departement omgeving, Vlaamse overheid, Eatmosphere, coduco, TGTG, Nurtantio projects, Pack4food, Limburg.net, stad Brugge
- Doelstellingen zijn kennis en motivatie Vlaamse burgers stimuleren en overbrengen, optimale balans tussen voeding en verpakking in relatie tot noden, vermindering voedselverspilling bij de consument met 30 % op KT

Brainstorm en idee selectie (groen zijn de gekozen topideeën)

- **Sensibiliseren van de consument: hoe minder verspillen**
 - **tuinieren en koken met de jeugd**
 - **hoe winkelen**
 - **hoe koken**
 - **over de boer, producten, seizoenen**
 - **via de media, via BV's - ook uit de niet eco sector, via chefs**
 - **waarde voeding**
 - **In stapjes**
- **Onderzoek rond verpakking**
 - **stimuleren fifo**
 - **onderzoek optimale meetmethodes en verpakking**
 - **ontwikkeling app die signaleert producten niet meer bruikbaar**
 - **alle functies bepaalde voedselverpakkingen in beeld**
- Tonen goede voorbeelden in de buurt, Vlaanderen, België, buitenland

- Lobbyen bij overheid voor betere wetgeving rond herverdeling, verpakking & voedselverspilling
- Supermarkten en bedrijven overtuigen minder in te zetten op promoties (bv. 1+1,)

SDG cirkeloefening

- Raakt de 17 SDG's

Pitch ([bekijk de pitches hier](#))

- Maand tegen voedselverspilling
 - grote campagne als startschot van kleine meerdere campagnes
 - doelgroep verantwoordelijke gezins aankopen
 - Vooral op kopen gericht
 - THT, TGT
 - ook koken
 - Juiste data/labels op producten
 - zo veel mogelijk partners
 - rolmodellen (thuis of familie)

4. Lessons learned

- Een gebrek aan kennis van de andere spelers in het voedselveld
 - Een gebrek aan kennis van de context van de andere spelers
- Financiële middelen nodig om de projecten uit te voeren
- Logistiek is ondanks dat er al veel voedselkilometers zijn een moeilijk te organiseren gegeven
- Meten is weten
- Schaalgrootte komt terug in
 - economische haalbaarheid
 - logistieke vraagstuk
- Er is zin om samen te werken in pilootprojecten maar het is niet duidelijk waar er fin.middelen zijn om dit te doen
- waar belemmering gezamenlijk naar beleid aanbevelingen
- Sensibiliseren van de consument over het bredere plaatje van voeding en voedselverspilling daaraan gekoppeld
- Lokale biomassa hub om logistiek te vergemakkelijken maar ook de producten te verwerken tot langer houdbare half-fabrikaten
- Probleem veilingen - veel fruit en groenten. Weinig ingezameld richting voedselhulp. (1/10 maar)
- grootschalige sensibilisatiecampagne naar (1) consumenten; (2) horeca
- Lokale besturen faciliteren combinatie sociale economie & landbouwbeweging

5. Aanzet pilootprojecten

- Optimalisatie inzameling & hergebruik op schaalgrootte
 - Distributieplatform en tevens voedselhub met verwerkingscapaciteit
- Grootschalige sensibiliseringscampagne naar de burger en horeca
 - Calculator om te meten
- Combinatie sociale economie, lokale landbouw & lokale economie (kleinschaliger)

6. Evaluatie

[Klik op deze link](#) om de evaluatie te bekijken. De workshop en de praktische organisatie kregen 8/10.